

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ว่าด้วย

การพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ.2559

โดยที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่ควบคุมกันเองในบรรดาผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบวิชาชีพ และกิจการหนังสือพิมพ์ ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5 (1) และ 18 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 และเพื่อให้การกำกับดูแลกันเองขององค์กรสมาชิกเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับนี้ไว้เป็นแนวทางให้องค์กรสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาตินำไปปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อไป

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ.2559”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติข้อบังคับนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้

“องค์กรสมาชิก” หมายถึง สมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์

“จริยธรรมแห่งวิชาชีพ” หมายถึง จริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2559 และจริยธรรมหรือแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่องค์กรสมาชิกกำหนด

“เรื่องร้องเรียน” หมายถึง การร้องเรียนอันเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของหนังสือพิมพ์หรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

“เลขาธิการ” หมายถึง เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ 4 ให้เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด 1 คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์

ข้อ 5 ให้องค์กรสมาชิกจัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์” ซึ่งประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ดังนี้

- (1) กรรมการที่มาจากเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา หรือบรรณาธิการส่วนหนึ่ง
- (2) กรรมการที่มาจากผู้สื่อข่าว ผู้เขียนบทความ ผู้ถ่ายภาพ ผู้เขียนภาพ ผู้ปฏิบัติงานในกองบรรณาธิการ หรือเกี่ยวเนื่องอีกส่วนหนึ่ง
- (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเจ้าของหนังสือพิมพ์เป็นผู้แต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อที่ขึ้นทะเบียนอยู่กับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือบุคคลอื่นตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนอันเกี่ยวข้องกับข้อความ หรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่องค์กรสมาชิกเป็นเจ้าของ รวมถึงหนังสือพิมพ์ในสังกัด และการนำเสนอข้อความ หรือภาพผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อดิจิทัลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา หรือข้อความ หรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ และเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในสังกัดองค์กรสมาชิก ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าสร้างความเสียหายแก่ตน หรือตนได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าว ที่ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 ทั้งในกรณีของการรับเรื่องร้องเรียนโดยตรง หรือได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เพื่อเยียวยาหรือแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเจ้าของหนังสือพิมพ์แต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านสื่อสารมวลชน ด้านกฎหมาย หรือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระ มิได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว จะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าวเกินกว่า สาม องค์กรมิได้ เมื่อจัดตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้ว ให้องค์กรสมาชิกแจ้งรายชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น พร้อมรายชื่อผู้ประสานงาน กับสำนักเลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งจะเป็นกรรมการหรือไม่ก็ได้ ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีการแต่งตั้ง

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ประกาศแต่งตั้งเป็นต้นไป โดยมีแนวทางในการกำหนดกรอบอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรือได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการนำเสนอข่าว หรือการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และระเบียบข้อบังคับภายในองค์กรสมาชิกที่สังกัด
- (2) แสวงหาข้อมูล หลักฐาน ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต่อการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเท่าที่ดำเนินการได้
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข มาตรการ ระเบียบและวิธีการ เพื่อให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม รวมถึงการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนและสาธารณชนรับทราบ
- (4) ให้การศึกษา อบรม เผยแพร่ความรู้ แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ให้ตระหนักในความรับผิดชอบด้าน

จริยธรรมวิชาชีพ

(5) กำหนดมาตรการในการเยียวยา แก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนตามความเหมาะสม

(6) เชิญบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(2) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(3) เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างให้พักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือถูกสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ในหน่วยงานของเอกชน

(4) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรง หรือเคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ข้อ 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน ความสามารถ

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 7

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการที่เหลืออยู่ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่า 60 วัน โดยให้ผู้ได้รับการ แต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งแทนเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ

ข้อ 9 ในการประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการจึง จะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้า คณะเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในข้อ 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 11 เรื่องที่คณะกรรมการจะรับไว้พิจารณาดำเนินการประกอบด้วย

(1) เรื่องที่ได้รับคำร้องเรียนจากผู้เสียหาย หรือผู้ได้รับผลกระทบในความเสียหายจากการนำเสนอข่าว หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

(2) เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ อันเกี่ยวข้องกับข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือจากพฤติกรรมการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ว่าขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

หากคณะกรรมการมีมติไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ให้แจ้งแก่ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมแสดงเหตุผลโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องเรียน พร้อมทั้งแจ้งสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนในการเสนอเรื่องร้องเรียนนั้นต่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อ 12 คณะกรรมการต้องพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่รับเรื่องร้องเรียน

กรณีมีเหตุจำเป็นคณะกรรมการอาจขยายระยะเวลาการพิจารณาและวินิจฉัยออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ร้องเรียนก่อน โดยต้องแสดงเหตุผลของการขยายเวลาไว้ให้ชัดเจน

ข้อ 13 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ พร้อมทั้งนำเสนอผลการพิจารณาและวินิจฉัย รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทุกหกเดือน

ข้อ 14 คณะกรรมการอาจมีคำวินิจฉัยว่าการนำเสนอข่าวด้วยข้อความ หรือภาพ หรือพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดองค์กรสมาชิก เป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ทั้งนี้ คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) ให้แก้ไขข้อความ หรือภาพ หรือยุติการนำเสนอข่าวดังกล่าวในทันที
- (2) ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด หรือความคลาดเคลื่อนของเนื้อหาหรือภาพ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- (3) นำเสนอข้อความ หรือภาพตามข้อเสนอแนะของผู้ร้องเรียนภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือ
- (4) ห้ามมิให้กระทำการ หรือให้ระงับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด หรือให้ยุติการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว ตามสมควรแก่กรณี

ข้อ 15 เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งเจตนารมณ์ในการควบคุมตนเอง ห้ามมิให้คู่กรณีและผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก นำประเด็นเนื้อหาข้อร้องเรียน บันทึกการสอบสวน เอกสารข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาและวินิจฉัย ไปใช้อ้างอิง หรือใช้เป็นหลักฐานกล่าวหา หรือโฆษณาเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่เป็นการเผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและการเรียนรู้ โดยได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการ หรือคณะกรรมการเป็นกรณีไป ทั้งนี้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องลงนามรับทราบก่อนเริ่มดำเนินการพิจารณาและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน 2559

(นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี)

ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ